

САОПШТЕЊЕ

FIRST RELEASE

Молимо кориснике да приликом употребе података обавезно наведу извор
Users are kindly requested to mention the data source

ГОДИНА / YEAR IV

САРАЈЕВО, 22.02.2019.

БРОЈ / NUMBER 1

ЖИВОТНА СРЕДИНА

ENVIRONMENT

ПРЕРАДА И ОДСТРАЊИВАЊЕ ОТПАДА

WASTE RECOVERY AND DISPOSAL

Агенција за статистику Босне и Херцеговине објављује податке о преради и одстрањивању отпада у Босни и Херцеговини за референтну 2017. годину.

Agency for Statistics of Bosnia and Herzegovina publishes data on recovery and disposal of waste in Bosnia and Herzegovina, reference year 2017.

Извјештајне јединице су пословни субјекти и дијелови пословних субјеката који су регистрирани као сакупљачи отпада према Класификацији дјелатности (КД БиХ 2010) разврстани у подручје дјелатности Е – Снабдијевање водом, уклањање отпадних вода, управљање отпадом те дјелатности санације животне средине.

Reporting units are business entities and parts of business entities that are registered as waste collectors which are classified by NACE Rev. 2. in the field of activity E – Water supply; sewerage, waste management and remediation activities.

Пословни субјекти који врше прераду и одстрањивање отпада, приказују количине отпада које су у референтном периоду преузете од других с намјером даљег управљања отпадом.

Legal entities engaged in processing and removal of waste, show the amount of waste taken from others during the reference period with the intention of further waste management.

Имајући у виду покривеност извјештајних јединица само за област Е – класификације дјелатности БиХ, укупна количина прерађеног и одстрањеног отпада износила је 600.777 тона у 2017 години.

Taken into account coverage of reporting units for only above mentioned NACE Section E in 2017 the total quantity of recovered and disposed waste was 600.777 tons.

Од укупне количине прикупљеног отпада 90,3% је прикупљено са подручја Босне и Херцеговине, увоз из других земаља је износио 0,4%, а ускладиштена количина је износила 9,2%.

Of the total amount 90,3% of collected waste was collected from the territory of Bosnia and Herzegovina, imports from other countries amounted to 0,4% and stored amount of waste reached 9,2%.

По начину управљања отпада 6,8% је било привремено ускладиштено, 44,9% прерађено и 48,3% предато другом пословном субјекту на даљу прераду и збрињавање.

By type of management of waste 6,8% was temporary stored, 44,9% processed and 48,3% handed over to another business subject for further processing and disposal.

Директиве и закони ЕУ, а прије свега Директива 94/62/ЕЦ о амбалажи и амбалажном отпаду, постављају принцип „продужене одговорности произвођача“, да рециклирају и искористе амбалажни отпад који настаје на тржишту након конзумирања њихових производа. Посматрајући период 2014-2017, тренд показује пораст укупне количине прикупљеног отпада, као и количине предате другоме на управљање.

EU Directives and laws, primarily Directive 94/62 / EC on packaging and packaging waste, set the principle of "extended producer responsibility" to recycle and utilize packaging waste generated in the market after the consumption of their products. During the period of 2014-2017 an increase in total amount of waste collected, and the amount given to others for disposal is observed.

Табела 1. ИЗВОРИ ПРЕРАЂЕНОГ И ОДСТРАЊЕНОГ ОТПАДА, тона.

Table 1. Sources of recovered and disposed waste, tons.

	УКУПНО TOTAL	Са подручја БиХ From BiH territory	Увезено у БиХ Imported to BiH	Привремено складиштено Temporary stored
2014*	535.016	474.144	5.774	54.951
2015*	528.006	438.598	17.989	71.415
2016*	578.252	501.712	10.988	65.551
2017	600.777	542.685	2.651	55.441

*Коригован податак

*Data corrected

Табела 2. НАЧИН УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ, тона.

Table 2. Waste management types, tones.

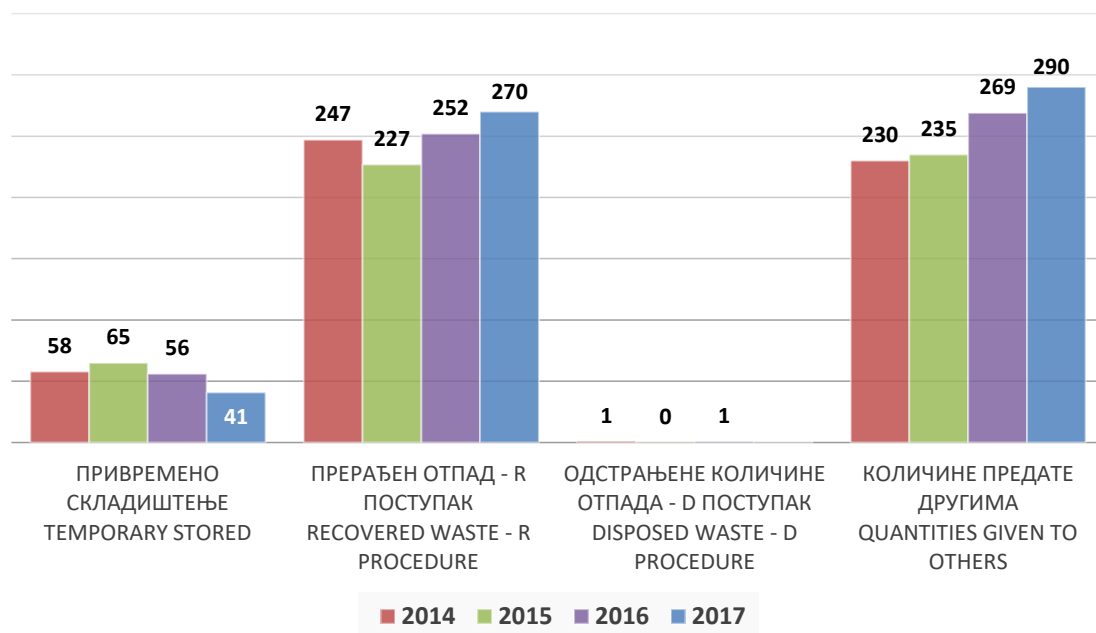
	УКУПНО TOTAL	Привремено складиштено – стање на дан 31.12. Temporary stored as of 31.12.	Прерађене количине отпада - Р поступак Recovered waste – R operations	Одстрањене количине отпада – Д поступак Disposed waste – D operations	Количине отпада предрате другима на управљање Quantities of waste given to others for management
2014*	535.016	57.840	246.813	840	229.523
2015*	528.006	65.331	227.047	301	235.326
2016*	578.252	56.122	252.373	751	269.006
2017	600.777	40.580	269.948	259	289.990

*Коригован податак

*Data corrected

Графикон 1. НАЧИН УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ, '000 тона.

Graph 1. Waste management types, '000 tones.

Табела 3. КОЛИЧИНЕ ПРЕРАЂЕНОГ И ОДСТРАЊЕНОГ ОТПАДА, БиХ, тона.

Table 3. Amount of processed and disposed waste, BiH, tones.

Врсте поступака за поврат компоненти Types of recovery operations	Врсте поступака збрињавања Methods of disposal operations
Поступци "R" "R" operations	Поступци "D" "D" operations
269.948	259

Табела 4. ПОСТУПЦИ ПОВРАТА КОМПОНЕНТИ У СКЛАДУ С АНЕКСОМ II РЕГУЛАТИВЕ О СТАТИСТИЦИ ОТПАДА

Table 4. Recovery of components procedures in accordance with Annex II of regulation on waste statistics

P1	Углавном се користи као гориво или друго средство за производњу енергије	<i>Use principally as a fuel or other means to generate energy</i>
P2	Обнављање / регенерисање растварача	<i>Solvent reclamation/regeneration</i>
P3	Рециклажа / обнављање органских материја које се не користе као растварачи	<i>Recycling/reclamation of organic substances which are not used as solvents</i>
P4	Рециклажа / обнављање метала и металних једињења	<i>Recycling/reclamation of metals and metal compounds</i>
P5	Рециклажа / обнављање других неорганских материјала	<i>Recycling/reclamation of other inorganic materials</i>
P6	Регенерисање киселина или база	<i>Regeneration of acids or bases</i>
P7	Поврат компоненти које се користе за смањење загађења	<i>Recovery of components used for pollution abatement</i>
P8	Поврат компоненти из катализатора	<i>Recovery of components from catalysts</i>
P9	Рерафинација отпадних уља или други начини поновног коришћења отпадних уља	<i>Oil re-refining or other reuses of oil</i>
P10	Третман земљишта у сврху пољопривредног или еколошког побољшања	<i>Land treatment resulting in benefit to agriculture or ecological improvement</i>
P11	Употреба отпада насталог било којим процесом P1 до P10	<i>Use of wastes obtained from any of the operations numbered R1 to R10</i>

Табела 5. ПОСТУПЦИ ОДСТРАЊИВАЊА У СКЛАДУ С АНЕКСОМ II РЕГУЛАТИВЕ О СТАТИСТИЦИ ОТПАДА

Table 5. Disposal procedures in accordance with Annex II of regulation on waste statistics

D1	Одлагање у или на земљиште (нпр депонија, итд).	<i>Deposit into or onto land (e.g. landfill, etc.)</i>
D2	Третман земљишта (нпр. Биоразградња текућих или блатних отпада у земљишту, итд.)	<i>Land treatment (e.g. biodegradation of liquid or sludgy discards in soils, etc.)</i>
D3	Дубоко утискивање отпада (нпр пумпама у бушотине, исцрпљена лежишта соли, природне шупљине)	<i>Deep injection (e.g. injection of pumpable discards into wells, salt domes or naturally occurring repositories, etc.)</i>
D4	Одлагање у површинске базене (нпр. Одлагање текућих и муљевитих отпада у јаме, језера или лагуне итд.)	<i>Surface impoundment (e.g. placement of liquid or sludgy discards into pits, ponds or lagoons, etc.)</i>
D5	Одлагање у посебно конструране депоније (нпр. одлагање у водонепропусне ћелије које су поклопљене и изоловане једна од друге и животне средине итд.)	<i>Specially engineered landfill (e.g. placement into lined discrete cells which are capped and isolated from one another and the environment, etc.)</i>
D6	Испуштање у водна тијела, осим у мора / океане	<i>Release into a water body except seas/oceans</i>
D7	Испуштање у мора и океане, укључујући укапање у морско дно	<i>Release into seas/oceans including sea-bed insertion</i>
D10	Спаљивање на земљишту	<i>Incineration on land</i>
D12	Трајно складиштење (нпр складиштење контејнера у руднику, итд)	<i>Permanent disposal (e.g. emplacement of containers in a mine, etc.)</i>

МЕТОДОЛОГИЈА

Подаци о отпаду прикупљени су Годишњим извјештајем о преради / одстрањивању отпада у Босни и Херцеговини, референтна 2017. година.

Извјештајне јединице су пословни субјекти и дијелови пословних субјеката из Регистра пословних субјеката који су према Класификацији дјелатности (КД БиХ 2010) разврстани у подручје дјелатности Е – Снабдијевање водом, уклањање отпадних вода, управљање отпадом те дјелатностима санације околиша. Област је 38 - Скупљање отпада, дјелатности обраде и збрињавања отпада; рециклажа материјала.

Извјештај се заснива на евиденцији и документацији, а тамо гдје није могуће, на процјени.

Регулатива 2150/2002/ЕЦ Европског парламента и Вијећа од 25. новембра 2002. године обавезује извјештавање Европске статистичке канцеларије (EUROSTAT) о статистичким подацима о отпаду, као и коришћење заједничких дефиниција и класификација.

Статистички подаци о обради отпада рашчлањују се у сљедећих пет категорија обраде:

1. поврат енергије (P1)
2. спаљивање отпада (D10)
3. поврат отпада (осим поврата енергије) (P2 до P11)
 За: рециклажа
 Зб: насипавање
4. одлагање отпада на одлагалиште (D1, D5, D12)
5. остали облици збрињавања (D2, D3, D4, D6, D7).

Поступке поврата и збрињавања (наведени под шифрама Р и Д) треба схватати и примјењивати досљедно како би добивени подаци били упоредиви.

Основна начела за разликовање поступака прераде и поступака збрињавања су:

- Одлука о томе да ли обрада отпада представља поступак прераде овиси о главном циљу поступка.
- Главни циљ поступка прераде мора бити да отпад буде користан, јер замјењује друге материјале.

METHODOLOGY

Agency for Statistics of Bosnia and Herzegovina for the first time publishes data on processing / removal of waste in Bosnia and Herzegovina, reference year 2017.

Reporting units are companies or parts of companies with 10 and more employees which are classified by NACE Rev. 2. in the field of activity E – Water supply; sewerage, waste management and remediation activities. Section is 38 - Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery.

Report is based on records and documentation, and where that is not possible on estimation.

Regulation 2150/2002/EC of the European Parliament and the Council of 25 November 2002 requires reporting to the European Statistical Office (EUROSTAT) about the statistical data on waste, as well as the use of common definitions and classifications.

Statistics on waste treatment are broken down into the following five treatment categories:

1. *energy recovery (R1)*
2. *waste incineration (D10)*
3. *recovery (other than energy recovery) (R2 to R11)*
 3a: *recycling*
 3b: *backfilling*
4. *landfilling (D1, D5, D12)*
5. *other forms of disposal (D2, D3, D4, D6, D7).*

Recovery and disposal operations (hereinafter referred to as R and D codes) must be understood and applied in a consistent way so that the data produced are comparable.

Following are the basic principles for distinguishing between recovery and disposal operations:

- *The decision as to whether the treatment of waste constitutes a recovery operation depends on the principal objective of the operation.*
- *The principal objective of a recovery operation must be that the waste serves a useful purpose BY replacing other materials.*

ДЕФИНИЦИЈЕ

Отпад: свака твар или предмет одређен категоријама отпада прописаним provedбеним прописом Закона о управљању отпадом ФБиХ (Сл. новине ФБиХ 33/03), и Закона о управљању отпадом РС (Сл. Гл. 53/02) које посједник одбацује, намјерава или мора одбацити.

Третман: физички, термални, хемијски или биолошки процеси, укључујући сортирање, који мијењају карактеристике отпада у циљу смањивања количине или опасних особина, олакшавају руковање или повећавају поврат компоненти отпада.

Поврат компоненти: поврат материјала и енергије из искориштених производа или отпада у привредни систем примјеном одређеног технолошког поступка или спаљивањем.

Складиштење: одлагање отпада од стране произвођача унутар постројења и погона, а највише три године, на начин који искључује опасност по околиш и људско здравље.

Депонија: значи мјесто одлагања отпада у сврху коначног одлагања на површини или испод површине земљишта.

Одстрањивање отпада: сваки поступак третмана или одлагања отпада у складу са одредбама Закона.

Обрада: сваки поступак прераде или одстрањивања отпадне опреме у складу о Закону о управљању отпадом, након што је отпадна опрема предата у постројење за обраду због спрјечавања загађења.

Рециклажа: поновно кориштење отпадних материјала у производњи за првобитну сврху или за друге намјене, осим енергетске прераде.

Складиште: објекат или простор у објекту који користи произвођач или увозник или у њихово име и за њихов рачун друго лице, уређен за преузимање отпадне опреме и за привремено складиштење прије предаје у постројење за обраду.

Оператер система: правно лице, на које су произвођачи или увозници пренијели обавезу управљања и збрињавања отпадном опремом.

Сопствена прерада: прерада (рециклираје, спаљивање у енергетске сврхе, компостирање...) отпада којег је фирма сама генерисала и сами прерадили на локацији вашег предузећа.

Производни отпад: отпад који настаје у производном процесу у индустрији, обрту и другим процесима, а по саставу и својствима разликује се од комуналног отпада. Производним отпадом не сматрају се остаци из производног процеса који се користе у производном процесу истог произвођача.

Произвођач отпада: свака особа чијом активношћу настаје отпад (изворни произвођач) и/или која претходном обрадом, мијешањем или другим поступком, мијења састав или особине отпада.

DEFINITIONS

Waste: any substance or item determined by certain waste categories prescribed by the Law on Waste (O.G. FBiH No. 33/03) and the Law on Waste RS (O.G. RS, No. 53/02), discarded, or intended to be discarded by the holder.

Treatment: physical, thermal, chemical or biological processes, including sorting, that change the characteristics of waste in order to minimize the amount of or dangerous properties, facilitate handling or increase the recovery of waste components.

Components Recovery: material and energy recovery of used products or waste in the economic system by applying certain technological process or burning.

Storage: storing the waste by its producers within the facilities and its operation for a maximum of three years, in a way which excludes the threat to the environment and human health.

Landfill: location of waste disposal for the purpose of final disposal on the surface or below the surface of the land.

Waste disposal: any treatment process or disposal of waste in accordance with the Law.

Processing: any process of transformation or removal of waste equipment under the Law on Waste Management, after the waste equipment was handed over to the treatment facility to prevent pollution.

Recycling: reuse of waste materials in the production for the original purpose or for other purposes, except energy processing.

Storage: a building or part of the building used by the manufacturer or importer, or in their name or on their behalf by another person, governed for waste equipment download and for temporary storage before handing in treatment facility.

System operator: legal entity on which the distributors or importers transferred the duty for management and waste equipment disposal.

Self-processing: processing (recycle, incineration for energy purposes, composting ...) waste that you generate yourself and on the location of your company.

Production waste: waste generated in the production process in industry, crafts and other processes, and its composition and properties differ from municipal wastes. Residues from the manufacturing process that are used in the production process of the same manufacturer are not considered production waste.

Waste producer: any person whose activity generates waste (original producer) and / or which by the previous treatment, mixing or other treatment, changes the composition or characteristics of waste.

Издаје и штампа Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Телефон / Phone: +387 (33) 911 911 · Телефакс / Telefax: +387 (33) 220 622
Електронска пошта / E-mail: bhas@bhas.gov.ba · Интернетска страница / Web site: <http://www.bhas.ba>

Одговара директор др Велимир Јукић
Person responsible: Velimir Jukić, PhD, Director

Саопштење приредио: мр Мирза Агић
Prepared by: MSc. Mirza Agić

Подаци из овог саопштења објављују се и на интернету
First Release data are also published on the Internet
